

Årgång 53

Villa & Fritid

Nr 2 2020

VIKTIGT MED
BRA VENTILATION

Ordningskonsult Susanne Rittedal Söderblom:
**RENSA UT OCH SKAPA
EN VARDAG SOM FLYTER**

RENOVERA
GRÄSMATTAN

NÄR ÄR DET BÄST ATT
MÅLA UTOMHUS?

RUSTA DIG FÖR
SJÄLVFÖRSÖRJNING

OMGIVEN AV MOTGÅNGAR

Succéförfattaren Thomas Erikson har tidigare avhandlat idioter, psykopater, latmaskar och dåliga chefer. Denna gång tar han ett helhetsgrepp om motgångar av olika slag: problem på jobbet, i familjen, ekonomiska bekymmer, kärlekstrubbel, galna grannar, tärande konflikter. Helt enkelt när livet känns som en enda lång uppförslbacke. / Thomas Erikson, Forum

SNICKRA UTE & INNE FRÅN VEDBÄRARE TILL VÄXTHUS

Våga snickra! Barnsäng, bröstpanel eller insekshotell? Här finns inspirerande och kreativa projekt för både ovana och erfarna hemsnickare, allt från enkla och praktiska föremål till baldakin och växthus! Boken innehåller vackra och inspirerande foton samt detaljerade ritningar och byggbeskrivningar. / Anna Jeppsson, Anders Jeppsson, Semic

BATTERIKIT

Trimmer 115iL och
häcksax 115iHD45
+ batteri BLi10 och laddare QC80

Göteborg: Entreprenadbutiken AB, 031-51 44 50

Göteborg: Göteborgs Skog & Trädgård AB, 031-68 38 80

Kungsbacka: Dennis maskin, 0300-519 20

Villa & Fritid

DALÄN 335, 446 95 ÄLVÄNGEN | TEL 070-607 31 11 HEMSIDA WWW.VILLAFRITID.SE | E-POST INFO@VILLAFRITID.SE

ANSVARIG UTGIVARE STEFAN MATTSSON PRODUKTIONSANSVARIG STEFAN MATTSSON REDAKTION JAN-ERIK WEINITZ, LARS BÄRTÅS, STEFAN MATTSSON, ELNA SIRKKA, MARITA ÅMAN, LOUISE ABRAHAMSSON

TRYCK V-TAB VIMMERBY DISTRIBUTION POSTNORD | FÖR EVENTUELLA FEL I EN ANNONS SVARAR VILLA&FRITID MED HÖGST ANNONSKOSTNADEN ELLER NYTT INFÖRANDE I NÄSTKOMMANDE NUMMER. ÅSIKTER FRAMFÖRDA I

SIGNERADE ARTIKLAR ÄR FÖRFATTARNAS EGNA OCH BEHÖVER INTE SAMMANFALLA MED TIDNINGENS.

– HUGGET I STEN SEDAN 1939 –

FÖNSTER- &
KÖKSBÄNKAR

OFFERDALS
SKIFFER

BOHUS-
GRANIT

MARKSTEN

EN RIKTIG STENHUGGARE

Vi kan allt från marksten
och köksbänkar till
fasader och gravstenar.

Tel 0300-180 25

GRÄSMATTA PÅ RULLE

Snabbt klar att använda, tät och
jämn utan ogräs. Fint direkt!

VEDUMSGRÄS
www.vedumsgras.se
Telefon 0512 - 40470 info@vedumsgras.se

magrab
krossprodukter AB

DEKORSTEN

www.magrabkross.se
0513-659 310
info@magrabkross.se

Ditt självklara val när det gäller markprodukter.

Stort sortiment av marksten, natursten, mursten, dekorsten,
gräs, belysning, sand & grus, VA material, tillbehör m.m. m.m.

GO
GÅRDA JOHAN

Entreprenadv. 1, Göteborg. Tel: 031-55 92 00. www.gardajohan.se

RUSTA DIG FÖR SJÄLVFÖRSÖRJNING

Oavsett konjunkturläge finns det alltid goda skäl att se om sitt hus. Så här kan du ta kontrollen över hushållets driftsekonomi och stärka din hemberedskap.

TEXT: LARS BÄRTÅS

BLI DIN EGEN ELLEVERANTÖR

Solcellspaket: Även om elpriserna under senare tid legat på relativt låga nivåer kan det på sikt bli en god affär att satsa på egen elproduktion. Enklarest är att investera i en nätansluten solcellsanläggning som både levererar el till hushållet och till elnätet. Denna lösning innebär att du kan sälja och, med nuvarande regler, få skattereduktion

BILD NIBE

Tillveka din egen el med solceller.

för överskottselen som matas ut på nätet.

Solcellspanelerna ger bäst utbyte på skuggfria taktytor åt söder, väst eller öst. De flesta villaanläggningar som installeras idag har en kapacitet kring 6-10 kilowatt och ger i normala fall ett utbyte kring 5000-9000 kilowattimmar el per år. Har du en äldre takbeläggning som behöver bytas kan det vara läge att satsa på ett soleltak. På marknaden finns till exempel betongpannor eller takplåt med inbyggda solceller som fungerar som vanliga takmaterial – och även producerar el.

Tips! Var noga med att välja en installatör som kan visa referenser och har behörighet för installation av elpro-

Ladda din bil med egenproducerad el.

*duktionsanläggningar. Se råd på
Elsäkerhetsverkets hemsida: www.elsakerhetsverket.se*

KOMPLETTERA DINA SOLCELLER!

Batterilagring:

Vill du dra ytterligare nytta av din solcellsanläggning kan du välja att installera ett solcellsbatteri. Flera solcellsfirmor och elbolag erbjuder numera batterilagring som tillval till en solcellsinvestering. En fördel med batterilagret är att du minskar behovet av köpt el när solcellerna inte är aktiva. Bor du i ett område med instabilt elnät kan batteriet även tjäna som reservkraft vid strömavbrott, tänk dock på att det kräver en anpassad och något dyrare elinstallation.

I dagsläget hämmas batterimarknaden av subventioner som gynnar försäljning av överskottsel, jämfört med att använda elen själv. Vad som talar för tekniken är att batteripriserna stadigt sjunker. Många experter spår också att regelverken på sikt kommer att ändras så att det blir mer gynnsamt att använda sin egenproducerade el.

Tips! Gör du din investering redan i år kan du söka statligt stöd för batteriinstallationen med till 60 procent av den totala kostnaden, eller maximalt 50 000 kr. Stödet gäller fram till den 31 december 2020.

Eldrift och laddbox:

Äger du en solcellsanläggning – och kanske även ett batterilagret – ligger det nära till hands att köra eldrivet. Utbudet av elfordon och laddhybrider växer snabbt och enbart inom elbilssegmentet finns idag närmare 90 olika modeller på den internationella marknaden. Alternativet till bilköpet är privatleasing. Jämför bilfirmornas kampanjer på olika modeller: i många fall går det att hitta erbjudanden från 3500 kr och uppåt, inklusive service och vinterhjul.

Som ägare av ett elfordon är det bra att ha tillgång till en separat laddbox i garaget. Förutom att själva laddningen går snabbare kan du dra nytta av olika tilläggstjänster för styrning och övervakning av systemet. Var noga med att kontrollera att laddboxen har rätt kompatibilitet för bilens laddkontakt. De flesta bilmärken har idag en Typ 2-standard, men undantag kan förekomma.

Tips! Vid köp eller leasing av en miljöbil kan du dra nytta av den statliga miljöbonusen som minskar prislappen med upp till 60 000 kr. Även utan förmåner kan du räkna med en låg milökostnad, kring 2-3 kr. Vid installation av laddbox kan du söka "ladda hemma-stöd" via Naturvårdverket (e-tjänst). Stödet uppgår till 50 procent av kostnaden, upp till max 10 000 kr per fastighet.

Forts —————→

BEREDSKAP I HEMMET

Den pågående coronakrisen har i hög grad aktualiserat frågan om samhälls- och vår egen krisberedskap. Här är exempel på vad du kan göra för att tillgodose viktiga behov i hemmet.

ORDNA NÖDSTRÖM

Bor du i ett område med instabilt elnät är det bra att ha tillgång till någon form av reservkraft, till exempel ett batterilager, reservverk eller enklare nödströmspaket. Valet av utrustning beror på vilken apparatur du behöver säkra vid strömavbrott. Ett enklare nödströmskit används för strömsnåla funktioner som till exempel vattenpump, cirkulationspump och belysning medan ett kraftfullare batterisystem/elverk kan driva apparatur som värmepump, elradiator, kyl och fryr.

Tänk på! En behörig elektriker krävs för installation av fast nödströmsutrustning.

HÅLL I GÅNG VÄRMEN

Värmekällor som inte är beroende av elnätet ger en ökad trygghet i huset. En vedkamin ligger nära tillhands, särskilt om huset har en befintlig murstock. Det enklaste alternativet är en portabel gasol- eller fotogenkamin

som ger snabb och effektiv uppvärmning. Tänk på! Vedeldade kaminer kräver i regel byggnämnan hos kommunen. Har huset en befintlig skorsten bör den besiktigas och eventuellt åtgärdas före installation. Tag kontakt med en skorstensfejarmästare.

SKAFFA ETT EGET BEREDSKAPSLAGER

I läge av kris är det viktigt att ha tillgång till olika förnödenheter. Ordna ett litet beredskapslager med följande innehåll:

Vatten: Dunkar och hinkar med lock att förvara vatten i. Vattenrening i form av tabletter eller filter.

Mat/matlagning: Konserver och frystorkad mat, samt annat livsmedel som klarar förvaring i rumstemperatur utan kylskåp och fryr. Campingkök och bränsle, exempelvis T-röd för spritkök. Tänk på ökad brandrisk i samband med öppen låga.

Belysning: Stearinljus, inklusive tändstickor. Ficklampa/pannlampa inklusive batterier. Samt någon typ av ljuskälla som inte drivs med el, till exempel fotogenlampa, inklusive bränsle. Det finns även vevdrivna LED-lampor eller solcellldrivna alternativ (som dock förutsätter tillgång till solljus).

Kommunikation: Radio som drivs av batterier, vev (dynamo), solceller eller tillgång till bilradio.

Övrigt: Sovsäck, filter och varma kläder. Hygienartiklar som fungerar utan vatten. Extra batteripack (powerbank) eller vevladare (dynamo) till mobiltelefon. Husapotek med det viktigaste för dig och din familj. Lista med telefonnummer till exempelvis anhöriga, grannar, kommunen, räddningstjänsten, elleverantören och sjukvård.

FAKTA/LÄR DIG MER OM HEMBEREDSKAP:

Civildöforsvarsförbundet (civil.se): Utförliga tips om allt du kan göra i hemmet i kristid.

Din säkerhet (dinsakerhet.se): artiklar och råd om säkerhet och beredskap i hemmet.

Energimyndigheten (energimyndigheten.se/elavbrott): tips på åtgärder och teknik för att hantera strömavbrott.

J Seymour "Självhushållning": en handbok för realister och drömmare: En klassisk handbok som ger tips på allt från egen odling till egen energi.

Beredskap Sverige: (beredskapsverige.se): Mängder av produkter relaterade till krisberedskap.

Tänk om naturens energi räcker åt oss alla?

Vår mission är att skapa en mer hållbar framtid genom att hämta energi från lokala naturkällor. Våra produkter förser ditt hem med kyla, värme, ventilation och varmvatten – för ett perfekt inomhusklimat med minimal påverkan på miljön.

NIBE

IT'S IN OUR NATURE

NIBE.SE

Tel: 0300-101 80
www.evsenergi.se
tony@evsenergi.se

Tel: 0709-62 49 73
stigsror@telia.com

Tel: 031 - 742 35 60
www.n-center.se
info@n-center.se

Tel: 070-729 36 24
www.rortjanstvallda.se
info@rortjanstvallda.se

Tel: 0708-920 219
www.stalletsror.se
kontoret@stalletsror.se

RENSA UT OCH SKAPA EN VARDAG SOM FLYTER - 5 TIPS FÖR EN STRESS- FRI VÅR OCH SOMMAR

Ordningskonsult Susanne Rittedal Söderblom från Ordningsakademin hjälper människor att rensa i röran och skapa rutiner och system för en stressfri vardag. Här delar hon med sig av några tips för en lugnare vår och sommar. TEXT & BILDER: ORDNINGSAKADEMIN.SE

En tydlig grundordning förenklar för alla i familjen.

Har du ett område i huset där saker tenderar att samlas och som blivit till så kallade Hot Spots? Oavsett om du har ett specifikt område i ditt hem, eller bara vill komma i bättre ordning rent allmänt så kan några av tipsen nedan hjälpa dig på vägen!

ÖNSKAT LÄGE

Innan du börjar med ditt projekt är det viktigt att ställa dig själv några frågor:

1. När du tänker på ditt eller dina utrymmen när det är färdigt, hur ser det ut? Hur känns det?
2. Varför är det viktigt för dig att få ordning här? Vad hoppas du kunna uppnå?
3. Sätt en deadline för när du vill ha det klart!

RENSA I OLIKA STEG

En tydlig grundordning förenklar för alla i familjen att ställa tillbaka saker efter användning. Gör gärna så här:

Rensningens olika faser enligt

S.P.A.C.E -metoden, för ett bestående resultat:

Sort (Sortera) - ta ut allt så det blir tomt. Medan du ändå tar ut allt, gör en grovsortering enligt Purge för att röra sakerna så få gånger som möjligt. Du vill hitta det som ska sparas HÄR (enligt din vision).

Purge (Avyttra) 5 högar – Spara HÄR, Spara någon ANNANSTANS, Skänk, Sälj, Släng. Du vill hitta det som INTE ska vara i utrymmet. Gör dig av med det så fort som möjligt!

Assign a home (Hitta ett hem till alla saker) Var bor de? Tänk i zoner och kategorier. Samla lika med lika är ledordet. Checka av hur stor volymen är på saker som ska förvaras.

Containerize (Avgränsa kategorierna till en behållare). NU är det dags att införskaffa förvaring/behållare - du har säkert något hemma redan! Köp nytt i sista hand och "tänk andra hand i första hand". Tänk på att nyttja vertikalt utrymme! MÄRK UPP förvaringen (lådan, hyllan etcetera).

Equalize (Håll efter!) Är egentligen inget steg utan en livsstil. Du är värd att må bra och kunna njuta av din omgivning! Håll efter och se till att alla saker får komma "hem" igen efter att de använts. Prata igenom ordningen med familjemedlemmar så att alla är med på tåget!

5

SOMMARTIPS

Efter att du gått igenom dina "Hot Spots" och rensat kommer här några tips som kan förenkla och skapa mer utrymme för sommarlivet!

1. Det är hög tid att stuva undan allt som hör vinter och den kallare årstiden till - mössor, vantar, handskar, vinterskor och annat! Byt ut och använd istället utrymmet till en korg eller väska med strandhanddukar, solskydd, solhatt, parasoll, strandleksaker eller annat för "grab-and-go" sommaraktiviteter utomhus.

2. Ha picknickväskan redo med de saker som ofta används (tallrikar, glas, salt/peppar/kryddor, servetter, tändstickor, filt med mera) – så slipper du packa om varje gång!

3. Organisera dina strand-handdukar i en korg vid dörren nära till hands för spontanbad. Rulla ihop dem och stoppa ned i korgen. Prydligt organiserade blir de ett stilleben i din inredning när de torkat och inte används!

4. Förvara cyklar i ett cykelställ – så slipper de ligga slängda på marken. Det ökar livslängden på cyklarna! Fixa egen förvaring till sparkcyklarna!

5. Tänk vertikalt och nyttja utrymmet på väggar samt på insidan dörrar! Med fix & trix kan bollar, trädgårdsredskap, cyklar och annat förvaras smart.

Susanne Rittedal Söderblom,
Ordningsskonsult och Professionell coach på Ordningssakademien

Bygg dina egna förvaringslösningar.
Här en enkel praktisk lösning för att förvara sparkcyklarna.

Organisera dina strandhanddukar i en korg vid dörren, nära till hands för spontanbad.
(Korgen heter Marion och är från homezan.se)

Tänk vertikalt och utnyttja utrymmet på väggar samt på insidan av dörrar!

BILD: ELFA

SUSANNES ORDNINGSTIPS: En plats för varje sak. Och var sak på sin plats

- Involvera familjen i att hitta hem till sakerna – det skapar ett engagemang och ökar viljan att hålla ordning
- Märk upp kategorier eller namn på person
- Ställ tillbaka, ställ tillbaka, ställ tillbaka
- Tar det mindre än 2 minuter – gör det på en gång!
- Håll ditt hem organiserat med en dedikerad plats där allt som ska "ut ur huset" läggs (saker som ska skänkas, ges bort, returneras, flyttas till garaget med mera), gärna nära ytterdörren
- Gå inte tomhänt från ett rum till ett annat eller när du byter våningsplan
- Passa på att njuta av ditt hem i ordning: Yttre ordning bidrar till inre lugn!

Benders Ocala Gråmix

Benders Cambridge Grafit

Offerdalsskiffer

Benders Cambridge och Bohus Smågatsten

Benders Orlando Antik Grafit

Trappa med granitblocksteg Crystal Grey

Benders Boston Mursten

Trappa med Bohus Smågatsten

Benders Släta Plattor och smågatsten

HÅLLBART, SNYGGT UNDERHÅLLSFRITT

Sten passar bra i alla trädgårdar, vad som passar i din är helt efter tycke, smak och omgivningen.

Är man händig kan man lägga stenen själv, men var noga med förarbetet! För att verkligen få det resultat du eftersträvar ta hjälp av fackmän.

Trädgårdsarkitekter kan hjälpa till att rita upp projektet och en duktigstensättare kan komma med många tips om kombinationer på sten, som passar ihop i din trädgård. Investera i sten är ju trots allt något som är hållbart under många år.

Offerdalsskiffer

Offerdalsskiffer

Benders Megaloc Mursten

Heda Compac Rak

Oppdalskiffer

Granithällar Crystal Grey

Fem lokala bygghandlare med stora resurser!

Hos oss hittar du kvalitet – kunskap – service. Här får du råd och hjälp.

Vi bryr oss om slutresultatet på ditt byggprojekt och därav vårt kundlöfte – Vi får bygget att snurra!

VI FÅR
BYGGET ATT
SNURRA

FRAMTIDSSÄKRA DIN BYGGNAD MED
PAROC® KLIMATSKIVA

BRINNER INTE

LÄS MER PÅ PAROC.SE

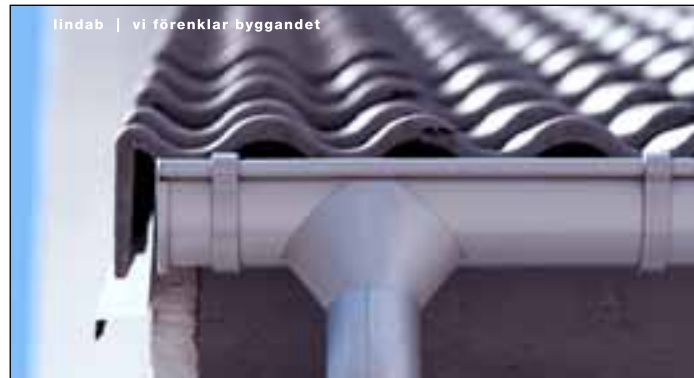
 PAROC®

Tävla & vinn dina fönster!

Tävla på instagram.
Fotografera dina nya fönster från Elitfönster och tävla om att vinna ditt köp, upp till 100.000 kr.
Läs mer om tävlingen på www.elitfönster.se.

 Elitfönster
Hela Sveriges fönster

lindab | vi förenklar byggandet

Lindab Takavvattning

Lindabs system för takavvattning är marknadens mest omfattande och beprövade takavvattningsprogram. Det monteras snabbt och enkelt utan fogmassa eller specialverktyg och med ett brett kulörprogram ger det dig maximal valfrihet och alla möjligheter till en perfekt lösning.

Läs mer på www.lindab.se

 Lindab®

**BYGGA NYTT
ELLER RENOVERA?**

HUNTONIT ÄR STÖRST PÅ FÄRDIG-MÅLADE TAK- OCH VÄGGSKIVOR

HUNTONIT
huntonit.se

 ASTMA- OG ALLERGIFORBUNDET

Lokala aviskelser i sortiment och lagerhållning kan förekomma.

August Barks gata 24
Västra Frölunda
Tel 031-45 08 50

Hedsvägen 2
Kode
Tel 0303-500 30

Byggmästaregatan 3
Kungälv Tel 0303-625 00
Älvängen Tel 0303-39 10 00

Kärrlyckegatan 26
Göteborg
Tel 031-54 20 60

Från skiss till färdig trädgård

Vi ser trädgården som en helhet, mjuka och hårda element skall passa samman. Därför har vi designer, stensättare, snickare samt trädgårdsmästare.

Ring oss för kostnadsfri offert, passa på nu i vår så kan vi planera in ert projekt till sommaren.

www.boar.se 0707-230 973

Foto: Anna Weibe Fasth

Solceller

Laddboxar - Batterier

”Uppgradera din solanläggning med en laddbox för elbil”

Lagra din solenergi!

Läs mer på dt-energi.se

info@dt-energi.se

DT energi

Muren och livet.

HEDA
MURAR SOM LYFTER TRÄDGÅRDEN.

Ditt självklara val när det gäller markprodukter

Stort sortiment av marksten, natursten, mursten, dekorsten, gräs, belysning, sand & grus, VA material, tillbehör m.m. m.m.

GO
GÅRDA JOHAN

Entreprenadv. 1, Göteborg. Tel: 031-55 92 00. www.gardajohan.se

NÄR ÄR DET BÄST ATT MÅLA UTOMHUS?

Kvalitetsfärg är inte alltid tillräckligt när du ska måla dina snickerier utomhus. Väderförhållandena spelar lika stor roll för att uppnå ett bra resultat.

Sommaren är utomhusfärgens högsäsong. Den bästa tiden för målning av snickerier utomhus är från slutet av april till slutet av september. Utomhusfärg fungerar bäst i måttlig luftfuktighet och temperaturer mellan 10 och 25 grader.

BÖRJA FÖRST PÅ FÖRMIDDAGEN

Det är en bra idé att måla sedan solen har haft möjlighet att skina på träet. Då undviker du fukt och dagg. Börja därför måla under förmiddagen.

DET SKA HELST INTE HA REGNAT på en vecka när du börjar måla, då träets fukthalt ska vara maximalt 15 procent. Fukthalten testar du med en fuktmätare.

Kontrollera alltid väderprognosen så att du kan arbeta i 3–5 torra dagar (antal dagar beror naturligtvis på projektets storlek).

UNDBIK DIREKT SOL ELLER FÖR MYCKET FUKTIGT

Undvik helst direkt sol när du ska måla. Solen gör att utomhusfärgen

Vädermässiga förhållanden har stor betydelse för utomhusfärgens täckförmåga och hållbarhet.

torkar för snabbt och att den därför inte tränger in ordentligt i träet. Det minskar snickeriernas motståndskraft mot väder och vind.

Var uppmärksam på luftfuktigheten. En molnig, torr sommardag med omkring 60 procent RH (relativ fuktighet) är en riktigt bra dag att måla på.

Luftfuktigheten ska vara som högst omkring 80 procent och helst inte lägre än 40 procent (kontrollera luftfuktigheten i ditt område på SMHL.se).

MED ETT FASADSKYDD KAN DU MÅLA NÄSTAN ÅRET OM

Nuförtiden finns det lösningar som gör att du kan måla utomhus, trots att vädret inte blev som du tänkt dig. Genom att hänga upp ett väderskydd på husets långsida och gavel får du ett tätt skydd mot väder och vind.

Komplettera med en värmefläkt innanför presenningen så får du en varm och torr målarmiljö.

KÄLLA: BECKER, FLUGGER, JOTUN

Målar du i kallare områden bör du komma ihåg att luftfuktigheten varierar mer under dygnet. Det innebär att träet kanske inte torkar efter en natt i fuktigt väder.

Hälsosamt inomhus-klimat.

VENT 402

Nyhet!

IVT
VÄRMEPUMPAR

GÖTEBORG/SÄVEDALEN: Värmekällan Väst AB.
Industrivägen 55. 020-565 000. www.ivtcenter.se

GÖTEBORG/HISINGSBACKA: Göteborgs El & Rörjour AB,
Aröd industriväg 28. 031-500 120. www.500120.com

KUNGÄLV: Göteborgs El & Rörjour AB,
Utmarksvägen 18. 031-500 120. www.500120.com

KUNGÄLV: Ytterby Rör AB,
Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

IVT
VÄRMEPUMPAR

Skapa en avkopplande uteplats med staket

Snart är det tid att umgås i trädgården. Med enkla medel kan man skapa ett rum i trädgården. Det kan vara för att slippa insyn, som säkerhet för djur och barn, men mest av allt för att få en avkopplande plats för umgänge.

Staket och spaljeer finns i ett stort utbud av färger, former och material. Det är bara att skissa upp och bestämma sig vad som passar bäst hemma hos er.

BILD: LUNBERGS

Ekerö – staket i metall

Ett stabilt staket i metall som skapar stilrena och tydliga linjer samt ger huset en ny karaktär och luftig känsla. Staketet ger en öppenhet, men skärmar ändå av och skapar ett spännande intryck.

Okänd design. Varje gång jag går förbi det här huset på landet beundrar jag trädgården och staketet. Enkelt, stilfullt och helhetsintrycket är harmoni! / ES

BILD: JABO

Öckerö – i trä och metall

Grunden är själva stolparna som du kan få i fyra olika varianter, helt beroende på hur du vill bygga. Reglarna köper du sedan från din egen bygghandel.

Tranås supermodell. GEO 500

IVT
VÄRMEPUMPAR

GÖTEBORG/SÄVEDALEN: Värmevärmekällan Väst AB.
Industrivägen 55. 020-565 000. www.ivtcenter.se

KUNGÄLV: Ytterby Rör AB,
Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

IVT
VÄRMEPUMPAR

Skorstensskydd av högsta kvalitet

Finns i flera färger

Öppnas lätt vid t.ex. sotning

Kampanj
fr. 2.490,-
inkl. moms

» Skyddar mot fukt och nederbörd

Snö och regn kan leda till fukt, vilket i sin tur gör att skorstenen vittrar sönder. Vatten tränger in i murstocken och när temperaturen sjunker fryser skorstenen sönder. Undvik även mögelsvamp orsakad p.g.a. fukt

» Fågelskydd mot fågelbo

Ett fågelbo i skorstenen kan ställa till med bekymmer. Kajor och råkor släpper ner pinnar i pipan och det bildas en propp i kanalen. Undvik detta enkelt med fågelskydd som tillval.

» Övriga plåtarbeten

Vi klarar även in din skorsten i plåt. Vi byter även ut dina gamla hängrännor och stuprör.

» Taksäkerhet

Vi säljer och monterar taksäkerhet så som taksteg, glidskydd och takstegar.

Taksäkerhet

VI UTFÖR ÄVEN
GLIDGJUTNING OCH
MONTERAR INSATSRÖR
I DIN SKORSTEN

Skorstensskyddaren i Sverige AB
Göteborg 031-76 26 900

info@skorstensskyddaren.se | www.skorstensskyddaren.se

Välkommen att kontakta oss!

Vi tillverkar och monterar skorstensskydd och hjälper till med mättagningen.

Skorstensskydd finns i ett flertal färger. Färgkartan hittar du på hemsidan.

LÅT DIG INSPIRERAS

Hitta DITT DRÖMHUS på Husknuten

Hos oss kan du vandra runt i 32 fullt möblerade visningshus från några av Sveriges ledande husleverantörer!

Besök vår hemsida för vägbeskrivning och öppettider.
www.husknuten.se

Subline

Arkitektur på ett nytt, lekfullt sätt

Besök oss på tomt 18 på Husknuten, ring 031-490030 eller läs mer på www.gotenehus.se/subline

Välkommen!

Götenehus

Störst i Sverige 20 år i följd!

För 20:e året i rad har vi utsetts till Sveriges största småhustillverkare. Men vårt mål har aldrig varit att vara störst. Vår ambition har varit, och är fortfarande, att ge så många som möjligt chansen att köpa ett hus. Att hjälpa dem att skapa ett hem. En plats att utgå från. Återhämta sig på. Och växa med. **Ett hem för alla familjer - hur de än ser ut.**

UTSIKTEN 110

Fritidshus med fantastiska vyer

Besök oss på tomt 113 på Husknuten, ring 031-490030 eller läs mer på www.varsasvillan.se/utsikten-110

Välkommen!

VärsåsVillan

Bygg med totalentreprenad.
Nyckelfärdigt på riktigt!

Läs mer på
dalatrahus.se

info@dalatrahus.se

Dala Trähus

RENOVERA DIN GRÄSMATTA

Om mer än 40 procent av gräset är skadat bör du börja om på nytt, men om mindre än 40 procent av gräsmattan är skadad eller täckt med ogräs räcker det med en rejäl kompletteringssådd.

Om ogräsbekämpningen inte fungerar och bruna fläckar börjar ta över kan det kännas som att din trädgård aldrig kommer att bli sig lik igen. Men det finns hopp. Du kan alltid börja om med en gräsmatterenovering.

INNAN DU SÄTTER IGÅNG

Ska du så nya frön eller lägga en helt ny gräsmatta? Bestäm dig för vilken renovering du vill ha – nya frön eller en ny gräsmatta – genom att kontrollera hur stor del av gräsmattan som har skadats.

Varför ska du renovera? Försök räkna ut varför gräsmattan har skadats. Det är viktigt när du ska välja nya frön, och kan påverka andra renoveringsbeslut.

Beräkna arbetsmängden. Innan du börjar ska du försöka räkna ut hur stort jobb du har framför dig. Behöver du hyra en gräsmatteluftare? Ska du använda en spridare? Borde du anlita ett proffs för vissa delar av arbetet?

Det är en stor skillnad på att renovera din gräsmatta med nya frön och att börja från ruta ett med en helt ny gräsmatta. Om mer än 40 procent av gräset är skadat bör du göra det sistnämnda, men om mindre än

40 procent av gräsmattan är skadad eller täckt med ogräs räcker det med en rejäl kompletteringssådd. Det betyder att du lägger till fler frön i din befintliga gräsmatta.

I den här artikeln fokuserar vi på hur du renoverar din gräsmatta med en kompletteringssådd. Vi får hjälp av Jan Karlsson, expert inom kommersiell gräsmatte- & och trädgårdsskötsel på Husqvarna. Hans tips är att göra ett jordtest genom att gräva upp lite jord och skicka in det till ett labb för analys. De flesta husägare missar det här steget eftersom de inte känner till det.

Faktum är att det är en smart investering att inleda renoveringen med ett jordtest. - Om du inte analyserar jorden (*de flesta kommersiella labb kan bistå med detta*) får du aldrig veta vad som måste förbättras. Då kan du till exempel gödsla gång på gång utan att få några resultat. Det ger dig en kostnadseffektiv handlingsplan", förklarar Karlsson.

1. Bestäm dig för när du vill renovera

Renoveringssäsongen skiljer sig beroende på var du bor, men det är viktigt att se till att marken är tillräckligt varm för att fröna ska kunna gro och växa. Marktemperaturen bör därför vara minst 10 grader.

En regel är att vänta till efter säsongens första klippning.

2. Fastställ skälet till gräsmattans skador

Om du vet varför kvaliteten hos din gräsmatta har försämrats kan du ta rätt beslut när du renoverar den. Om gräsmattan exempelvis har tunnats ut på grund av träd som kastar skuggor på gräsmattan och förbrukar vatten och näringsämnen bör du välja en gräsvariant som är skuggtålig. Du kan även ta bort några grenar så att gräsmattan får mer solljus och regn.

Det finns en hel del information att hämta bara genom att titta på gräsmattan.

3. Avlägsna ogräs och dött gräs

Inled renoveringen genom att ta bort ogräs, särskilt flerårigt sådant, antingen manuellt eller med ogräsbekämpning. På så sätt slipper du andra växter som konkurrerar med ditt nya gräs. Om du använder ogräsbekämpning följ instruktionerna.

Kontrollera status för dött gräs genom att gräva upp en liten bit av gräsmattan, med ett djup på cirka 5–10 centimeter. Om det svampaktiga lagret är mer än två centimeter djupt när du trycker ihop det är det dags att vertikalskära din gräsmatta. Har du en stor gräsmatta bör du använda en krattmaskin eller en vertikal klippare med en vertikalskärare. För mindre gräsmattor räcker det med en manuell kratta för att få bort dött gräs.

En jämngrön och fin gräsmatta är resultatet efter en väl utförd gräsmatterenovering.

4. Förbered jorden

En vertikal klippare med en vertikalskärare kan inte bara användas till att ta bort dött gräs, utan även till att förbereda gräsmattan för nya frön. Bearbeta hela gräsmattan och låt knivarna skära jordytan med ett djup på 0,3 till 1,3 centimeter, och kratta sedan bort stora skräpbitar från platsen. Du kan även förbereda jorden genom att lufta den noggrant. Du får bäst resultat om du genomför båda ovanstående processer, alltså genom att först lufta jorden och sedan använda en vertikal klippare. Då förbättras vattentillgången för fröna och växande groddar avsevärt.

För tät jord eller för hård mark är vanliga problem för markägare. Det gör det svårare för vattnet och syret att nå gräsplantornas rötter, vilket leder till dålig växtförmåga.

5. Vattna gräsmattan

Gräsfrön och gräsgroddar behöver vatten för att gro och slå rot. Marken behöver inte vara blöt, men se till att jorden åtminstone är fuktig. Om gräsmattan känns torr och det inte ser ut att bli regn kan du skapa en vattenreserv i jorden genom att använda en vattenspridare i en eller två dagar innan du börjar så frön.

6. Använd gödsel

Genom att gödsla blir det enklare för dina nya frön och

groddar att slå rot och växa, och detta ska göras precis innan du sår fröna. Applicera ett långsamverkande fosfatbaserat gödsel. Om du har gjort ett jordtest vet du även om gräsmattan behöver ytterligare fosfor och kalium.

Använd rätt gräsfrön, på skuggiga partier kan det behövas en annan fröblandning än på soliga.

7. Så frön

Om trädgården är i relativt gott skick kan du använda samma fröblandning som du använt tidigare.

Du kan sprida ut fröna för hand, men om du vill vara säker på att de fördelas jämnt är det bäst att använda en spridare.

8. Mycket nöje!

"Du behöver inte vänta en viss tid innan du börjar använda din nyrenoverade gräsmatta. När du har kompletteringssått den kan du börja klippa gräset som vanligt", säger Karlsson.

KÄLLA & BILDER: HUSQVARNA & KLIPPO

25 ÅRS JUBILEUM

För 25 år sedan lanserade Husqvarna världens första kommersiella robotgräsklippare. För att fira detta 25-årsjubileum lanserar nu Husqvarna en begränsad upplaga av Husqvarna Automower® 315X i guldfärg. Robotgräsklipparen hanterar bl.a. tuff terräng, smala passager och sluttningar.

Dammsugaren.se

Dammsugaren.se • Tel. 031-650300 • E-Mail info@dammsugaren.se
Aröds Industriväg 76, 42243 Hisingsbacka
Öppettider: Mån-torsd 09.00-18.00 • Fre 09.00-16.30
Lördagar: stängt

PROFFS PÅ CENTRALDAMMSUGARE!
MED MARKNADENS MEST KOMPLETTA
UTBUD AV CENTRALDAMMSUGARE

Vi har reservdelar till
alla märken och utför
även reparationer

allway

Nilfisk

CANVAC

BEAM

HUSKY

Hur mår din värmepump?

Service och
reservdelar.
Jour dygnet runt.

031-500 120

Vi gör din värmepump ännu bättre.

En värmepumpsservice är mer än bara en service av din utrustning. Vi kontrollerar att allting fungerar som det ska. Vi byter ut de delar som är slitage och rengör filterna. Och självklart optimerar vi värmepumpens inställningar så att den värmer upp ditt hus så effektivt som möjligt. Regelbunden service gör att du sparar dina värmekostnader samtidigt som du minskar risken för driftstopp. Kontakta oss, så hjälper vi dig – snabbt så att du inte får problem.

BIVT
VÄRMEPUMPAR

**GÖTEBORGS
EL&RÖRJOUR**

031-500 120 • info@500120.com • www.500120.com
Aröds Industriväg 28, 422 43 Hisings Backa

DOMHERREN BYGGD FÖR FRAMTIDEN

I vår reportageserie om permanenta utställare på Husknuten i Frölunda har turen nu kommit till Dala Trähus. Välkommen att besöka Dala Trähus visningshus Domherren.

På väster sida har huset stora skjutdörrarna ut från vardagsrummet.

På entréplan är det en öppen yta mellan köket och vardagsrummet där man kan samlas och ha det trevligt.

Domherren är ett charmigt och mycket uppskattat visningshus som visar vad Dala Trähus står för och därför är det väl värt ett besök.

VILLA DOMHERREN är ett populärt 1,5-plans hus som erbjuder en klassiskt vacker fasad med en modern insida. Entréhallen är välkomnande och luftig med stor rymd och goda förvaringsytor. Såväl köket som vardagsrummet är ritade för trivsel med en öppen planlösning som ger en trevlig gemenskap.

PÅ ÖVERVÅNINGEN har du tre sovrum och ett stort allrum med ryggåstak som skapar rymd och ljus. Här upptar föräldrasovrummet hela vänstra gaveln med tillhörande bad och dress.

INREDNING. I samtliga Dala Trähus ingår kök och badrumsinredning från Ballingslöv och vitvaror från Siemens

Om du vill titta närmare på Domherren är du välkommen till visningshuset på Husknuten i Västra Frölunda.

OM DALA TRÄHUS

Dala Trähus AB startade 1967 av Jan Sjöholm. Idag drivs bolaget av nästa generation i familjen med huvudkontor i Ljungskile. Bolaget har utvecklats under åren och består numera av en koncern med hus, fastigheter och byggnation i fokus. Utöver detta finns systerbolaget Dala Trähus energi AB med fokus på solceller.

FAKTA OM HUSMODELLEN DOMHERREN

Hustyp: 1,5-planshus

Boarea: 165 m²

Bruksarea: 170 m²

Antal rum: 5

Antal sovrum: 3

Byggnadsarea: 103 m²

Nockhöjd: 7,6 m

Byggnadshöjd: 4,7 m

Läs mer om huset på www.dalatrahus.se

BÖCKER

HJÄRNFOKUS- SÅ BLIR DU LUGN, KREATIV OCH FOKUSERAD

Det här är boken för dig som har hundra bollar i luften och behöver kunna fokusera på en sak i taget. Ny forskning visar att vi kan få mer gjort med mindre ansträngning. I boken får du också veta varför multitasking är en myt, varför smarta människor ofta underpresterar och vad som utmärker världens lyckligaste människor.

/ Johan Bergstad, Forum

VEGAN PÅ 5 INGREDIENSER

Vegansk mat är lättlagad, god och tilltalande, precis som all mat ska vara!

När Siri Barje lagar mat blir det rejäla smaker och väl avvägda ingredienser. Med tio basvaror i köket (som olja, salt och annat du säkert redan har hemma) räcker det med bara fem ingredienser för att laga god vegansk mat. Här finns recept till frukost, smårätter, huvudrätter och efterrätter. Välkommen till det veganska köket!

/ Siri Barje, Bonnier fakta

VI SÄLJER, INSTALLERAR OCH SERVERAR

•VATTENFILTER

•PUMPAR

•TRYCKKÄRL

Tel. 0733-86 13 52

MIXANA AB | anders@mixana.se

Brodalsv. 7 Hus Y | 433 38 PARTILLE

www.bravavattenrening.se

BRAVA
vattenrening

Evighetsmaskinen

EXCELLENT™

En av våra bästsäljare med ett enastående klippresultat. Klippos helgjutna aluminiumkåpa som aldrig rostar. Med eller utan framhjulsdraft. Briggs & Stratton eller Hondamotor. Kan även fås med elstart.

CHAMPION™

För små och medelstora gräsmattor. Låg vikt, perfekt balans, extremt lättkörd. Funktioner för att du ska få perfekt resultat vid olika klipptillfällen. Briggs & Strattonmotor.

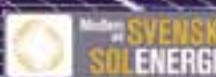
Göteborg: Entreprenadbutiken AB, 031-51 44 50
Göteborg: Göteborgs Skog & Trädgård AB, 031-68 38 80
Kungälv: Kungälvsk Skog & Trädgård AB, 0303-183 00
Kungsbacka: Dennis maskin, 0300-519 20

KLIPPO
 WWW.KLIPO.SE

nordhenergy
 Energi på dina villkor

SOLCELLER En lönsam investering

- Statligt solcellsstöd finns för privatpersoner och företag
- Online planeringsunderlag - kostnadsfri offert
- Vi kan både on/off-grid samt hybrid med lagring
- Fritidshus m.m. utan elnät - Vi har lösningarna
- Enbart kvalitéprodukter med långa garantitider
 - Alltid personlig service och rådgivning
- Skräddarsytt efter behov och förutsättningar
- Vi är certifierade och gör installationer själva

www.nordhenergy.se

Tel: 0735 54 10 10

LÄTTA OCH LÅSBARA BRUNNSLOCK

Undvik olyckor med barn och djur! Kemfilters låsbara brunnslöck passar de flesta brunnar.

Kombinerat med våra högeffektiva filter blir du enkelt av med oönskad lukt från avloppsbrunnen. Du förhindrar även sabotage av vattenbrunnar.

Uppfyller kraven för
**LÄTTA
 LOCK**

KEMFILTER AB

0270-42 98 50
www.kemfilter.se

Tre sätt att göra elräkningen billigare.

IVT NORDIC INVERTER PR-N

Anpassad för mellanstora och mindre hus. Inverterstyrningen innebär att värmeproduktionen anpassas automatiskt efter behovet.

IVT NORDIC INVERTER SILVERLINE

Designad för moderna hem, och nordiska vintrar. Sänker dina värmekostnader med upp till 50 procent. WiFi-styrning ingår.

IVT NORDIC INVERTER THR-N

Så effektiv att den belönats med högsta energiklass, A+++. Passar särskilt bra i större villor. WiFi-styrning ingår.

Vi älskar värmepumpar. Så att du kan älska annat.

www.ivt.se

GÖTEBORG/SÄVEDALEN: Värmekällan Väst AB.
 Industrivägen 55. 020-565 000. www.ivtcenter.se
KUNGÄLV: Ytterby Rör AB,
 Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

IVT
 VÄRMEPUMP

HUR VET MAN ATT HUSET ÄR BRA ELLER DÅLIGT VENTILERAT?

DET KAN VARA SVÅRT ATT BEDÖMA BOSTADENS EGENTLIGA LUFTKVALITET, MEN FUKTIGHETEN KAN AVSLÖJA BRISTERNA.

Christer Harrysson,
professor i byggt teknik
vid Örebro universitet.

BRA VENTILATION

TECKEN SOM SKVALLRAR OM ATT VENTILATIONEN ÄR BRISTFÄLLIG:

- Luften i bostaden känns instängd och kvalmig.
- Det bildas ofta kondens på insidan av fönstren.
- Kondens på badrumsspeglar och fönster försvinner inte för rän efter lång tid.
- Du drabbas av huvudvärk och irritation i ögon och luftvägar.
- Det kan lukta dåligt.

Läs mer i boken *Bygg, Bättre, Billigare* av Christer Harrysson, professor byggt teknik, Örebro universitet.

Köp boken via hemsidan byggochenergiteknik.se eller via Adlibris.

VINN BOKEN!

VI LOTTAR UT 2 EX

Skicka din adress per post eller med e-post (adressen finner du på sidan 2.) och du är med i utlottningen!

Märk: utlottning Bygg, Bättre, billigare

HUR ÅTGÄRDAR MAN DÅLIG VENTILATION?

Har man de nyare typerna av mekaniska ventilationssystem kan felaktig installation eller dåligt underhåll vara problemet. Då kan man behöva kontrollera/mäta och justera systemet så det fungerar som det ska.

Om man har **självdraagsventilation**, så uppstår det ofta problem då man isolerar mera, tätar eller gör andra åtgärder. Men det kan även uppstå i våtrum vid förändrat levnadsmönster exempelvis fler duschar och tvättar, mer och längre. Temperaturskillnaden mellan ute och inne påverkar även det självdraget.

Självdraagsventilation förstärker man billigast med mekaniska små fläktar främst i de våta utrymmena. *Kostnaden brukar vara på ca 300-1500 kr / styck beroende på hur avancerad styr- och reglerutrustningen är.*

Se till att fläktarna alltid är igång. Fläktarna finns med fuktstyrning, men har ingen ventilation när fläkten är avstängd. Det måste alltid finnas en viss "grundventilation" i huset. Tidstyrning och varvtalsreglering har fördelen att man då kan anpassa ventilationen efter behov. Men ju fler styr- och reglermöjligheter desto högre pris på fläkten.

Förstärk uteluftsflödet med rätt ventiler:

Är uteluftsflödet bristfälligt är det lämpligt att ta upp hål för fler uteluftsdon (väggventiler) friskluftsventiler i torra utrymmen som sovrum och vardagsrum. Det är lämpligt med en väggventil per sovrum, eller två om sovrummet är stort, samt två ventiler per vardagsrum. Det är dock viktigt att välja ventiler som inte ger besvär med kalldrag och dålig komfort.

Konventionella långsmala spaltventiler bör undvikas, välj istället ställbara ventiler (runda eller kvadratiska) med goda luftspredningsegenskaper som placeras över fönstren. Kalluften genom ventilerna blandas då effektivt med den varma luften från elementen.

Det finns även termostatstyrda friskluftsventiler som automatiskt stryper luftflödet i förhållande till temperatur. Uteluftsdonen (väggventilerna) bör kompletteras med insektsgaller och pollenfilter för att få god luftkvalitet. Tänk på att filtren ska vara lätta att rengöra och byta ut.

- Uteluftsdonets luftspredande egenskaper är viktiga för komforten.

MÄT FUKTIGHETEN

Ett hus med bra klimat ska inte ligga över 60% i relativ fuktighet (RF).

Väderstation. Ett billigt sätt att få reda på luftfuktigheten i sitt hus är att skaffa en väderstation, många av dessa ger även information även om hur fuktigheten är inomhus.

Kostnad från ca 500kr till några tusen kronor.

Det finns även enkla billiga fuktmätare (hygrometer) som alternativ.

Fuktkvotsmätaren är till för att mäta fuktighet i material, den är utrustad med två spetsar, som man trycker in i materialet och sedan kan man avläsa fuktkvoten. Är denna mer än 17 % finns risk för fukt- och mögelskador. Pris från ca 200-1000kr.

Fuktlogger. Med en fuktlogger kan man mäta temperatur- och fuktvärden under en längre tid i ett utrymme. Då man mätt under en tid, stoppar man stickan i USB porten på sin dator och kan där få fram mätvärdena i programmet som medföljer.

Pris från ca 500 -1000 kr.

Fuktkvotsmätare. Fuktigheten i denna bräda är 14%, och bör inte överstiga 17%.

Med en fuktlogger mäter man fukt och temperatur under en längre tid.

Nyhet!

Vår allra bästa utomhusfärg

Den patentsökta teknologin i DEMIDEKK Infinity är ett helt nytt sätt att göra färg på och ger överlägsen kulör- och glanshållbarhet.

**Demidekkare målar gärna.
Men inte så ofta.**

VÄGG: JOTUN 1105 VILLAVIT
DETALJER: JOTUN 1105 VILLAVIT
TERRASS: JOTUN 90029 NATURLIGT SILVERGRÅ

Långedragstv. 102. Västra Frölunda
031-29 95 01
www.fargspecialisten.se

Lasse's
Färg & Tapeter
Båtsmanstorpet

Askims Kyrkväg 46. Askim
031-45 11 34
www.lassesfarg.nu

**happy[®]
homes**
MÖLNDAL

Argongatan 3. Mölndal.
031-87 67 00
www.happyhomes.se/molndal

DÖRRAR & FÖNSTER FÖR KUNDER MED HÖGRE KRAV

Vi tar hand om allt. Uppmätning, tillverkning, leverans och installation.

FÖR
RÅDGIVNING
OCH OFFERT
RING
031-748 08 50

BESÖK VÅR BUTIK & UTSTÄLLNING

Datavägen 20, Sisjön (mitt emot Ö&B)
eller ring 031-748 08 50

För öppettider se www.ekstrands.com

 EKSTRANDS
DÖRRAR & FÖNSTER

Familjeföretag med egen tillverkning sedan 1945

RADON

**Dricker du ohälsosamt
radioaktivt vatten?**

Radonett är Europas mest sålda
och effektiva radonavskiljare.

RADONETT

- reningsgrad av radon 97–99,9%
- tar bort svavelväte
- höjer pH-värdet till ca 7,5

Ring 0248-102 78 så hjälper vi dig

Radonett • info@radonett.com • www.radonett.com

Fabriksförsäljning

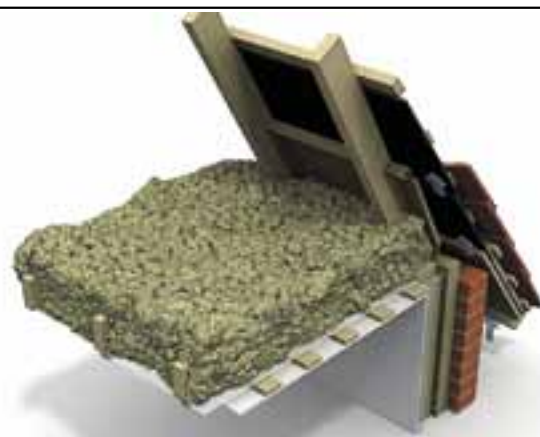
VAPENSKÅP OCH SÄKERHETSSKÅP

Unisafe
Rättvik

www.unisafe.nu

Hällebergsväg 46, Rättvik • 0248-107 04

Spruta din vind med Paroc Lösull!

Sprutad Paroc Lösull behåller
värmén i huset och ägarens pengar i fickan.
Kontakta oss för information om vårt erbjudande
med lösullen sprutad på plats.

www.hogsboverken.se

HÖGSBOVERKEN ISOLERING AB

– Auktoriserad entreprenör för Paroc lösull –

Gunnvägen 4A, 437 21 LINDOME

Tel 031-27 08 87, 031-94 83 89

Insulate for life

Mobil: Carl Ahlgren 0705-85 78 09, Anders 0709-30 05 55

3
ÅRS

**FRI FORDONSSKATT
FRI FÖRSÄKRING
FRI SERVICE**

KÖRKLAR gäller vid köp av ny ADRIA eller KABE husbil
på kvarvarande lagerfordon av år 2018, 2019!

KABE

ADRIA

📍 Fritidscenter Trollhättan
Ladugårdsvägen 25
461 70 Trollhättan
0520-21 19 00

📍 Fritidscenter Göteborg
Tagenevägen 37
425 37 Hisings Kärra
031-57 00 60

📍 Fritidscenter Falkenberg
Vinbergsvägen 2
311 50 Falkenberg
0346-45 05 01

📍 Fritidscenter Malmö
Testvägen 5
232 37 Artöv
040-43 60 30

FRITIDSCENTER.SE
HUSVAGN HUSBIL

5 missuppfattningar OM MARKBASERAD RENING

Allt var inte bättre förr, tiden är sedan länge borta då man fick ta hand om skiten själv. Numera är det nästintill problemfritt med eget avlopp.

Av tradition har nordligare länder som Sverige, USA, Kanada och övriga Norden jobbat med markbaserad rening då våra jordlager lämpar sig väl tack vare återkommande istider som rört om i det översta marklagret. Gamla jordar som finns i södra Europa är inte lika lämpliga då de oftast är alldeles för fina, söndervittrade under hundratusentals år.

TEXT & BILD: BAGA

Det florerar en del felaktiga påståenden om markbaseradrening. Detta är 5 av dem.

1. BÄDDAR SÄTTER IGEN OCH MÅSTE GÖRAS OM. **FEL.**

Alla typer av avloppsrening är beroende av god syresättning så att mikroorganismer frodas och processen fungerar. Är inte syresättningen tillräcklig föreligger risk för igensättning. En bädd måste vara rätt installerad med en fungerande ventilation för syresättning – men även rätt dimensionerad för att klara avsedd belastning.

Partikelavskiljningen före bädden är också mycket viktig, ju färre partiklar (susp) desto bättre fungerar reningsprocessen i bädden. BAGA har levererat cirka 20.000 markbaserade anläggningar de senaste 15 åren. Extremt få bäddar har varit igensatta och de få som funnits har förorsakats av felaktig installation eller felaktigt användande.

2. BÄDDAR TAR MYCKET PLATS

DELVIS FEL.

"Traditionella" bäddar är stora (exempelvis 30 m² för ett hushåll) och kräver djupa sandlager för en säker funktion. Nya biomoduler medger en bäddstorlek på 16 m² för blandat avloppsvatten (11 m² för enbart bad, disk, tvätt). Det finns tankbaserade lösningar som är betydligt mindre, men då måste någon form av "efterpolering" appliceras för att säkerställa att vattnet är hygieniserat och inte riskerar smittspridning. En fungerande efterpolering består av minst 10 m² sandbädd, dvs nästan samma som en komplett markbaserad reningsanläggning.

3. BÄDDAR MÅSTE BYTAS UT EFTER 10 ÅR. **FEL.**

Hydrauliskt* fungerar bäddar minst 20 år och dagens moderna bäddar byggda med bioModuler har en förväntad fördubblad livstid. Moderna Infiltrationer och markbäddar klarar de högst ställda miljökraven idag samtidigt som de har en överlägsen reduktion av bakterier som vi absolut inte vill ha i vårt dricksvatten eller badvik. Med hjälp av kompletterande rening reduceras fosfor med mer än 90 % och möjliggör kretslopp.

Markbaserad rening kompletterad med bioModuler och fosforfällning ger det bästa skyddet för miljön till den lägsta driftskostnaden för användaren.

* Hydrauliskt innebär bäddens flödesmässiga förmåga att ta emot avloppsvatten från slamavskiljaren

4. DET GÅR INTE UTFÖRA PROVTAGNINGAR FÖR ATT VETA HUR RENT VATTNET ÄR. **DELVIS FEL.**

Markbaserad rening har använts i mer än 50 år och det finns en stor grundtrygghet i att reningen är mycket effektiv. Vanligen behöver inte provtagningar förberedas – för det utgående vattnet är rent! När täta markbäddar anläggs inkluderas ofta en provbrunn där utgående vatten kan hämtas. För större anläggningar görs som regel en liten del tät i provtagningssyfte.

Vid infiltrationer – eller markbädd – kan enkla rörkonstruktioner inkluderas vid anläggandet så att utgående vatten kan provtas.

5. BÄDDAR ANVÄNDS BARA I SVERIGE

FEL. Leverantörer av minireningsverk i Sverige pekar ofta och gärna mot Tyskland, och hävdar att man inte använder simpel markbaserad rening i ett högteknologiskt land! Det förklaras huvudsakligen av platsbrist (80 miljoner människor på halva Sveriges yta), men främst också av att deras markegenskaper är mindre lämpade för infiltration.

Markbaserad rening är däremot ledande i hela Nordamerika, Skandinavien, Australien och andra delar av världen. Det finns dock anledning att tro att Sverige har kommit längst vad gäller teknikutveckling runt markbaserad rening.

Det pågår ett intensivt testarbete av RISE (Research Institute of Sweden) för att ytterligare förbättra tekniken och medge ännu mindre och effektivare lösningar.

KÖK OCH SNICKERIER

UTAN GIFTIGA FÄRGER OCH SPÅNSKIVOR

Stabila beslag och lådor på kullager
borgar för lång livslängd och god funktion.

Skåpens höjd, bredd och djup
bestämmer du själv och du slipper passbitar.

Vi har även utbytesluckor.

Allebyvägen 11, Torslanda 031-50 01 75
Öppet: Vard 8 - 18, Lörd ring för info

Konsulttjänster inom VATTEN & AVLOPP

• Vi gör special utredningar för enskilda
avlopp och vattentäkter. Hur nära andra
vattentäkter el. havet kan anläggningen
byggas?

• Vi gör beräkningar på vattentryck och
flödeskapaciteter. Kan VA-Vägföreningen ansluta fler fastigheter
till rörledningsnätet?

• Vilken status har våra rör? Vad bör man kontrollera? Utlåtande
om standarden på bef. avloppsrör som kameraundersökts.

Vill du
veta mer?
Läs om alla
våra tjänster på
www.avak.se

AVAK
ANDERS VÅ KONSULT

www.avak.se • info@avak.se
070-33 40 187

HASSELFORS GARDEN

På lager i Kareby/Kungälv har vi:

Gräsmattejord gödslad

Trädgårdsjord E ogräsfri rotosträsfri

Trädgårdsjord E gödslad rotosträsfri

Utkörning med både kran och tippbil

Vi samarbetar med Lindmarks Åkeri i Wallhamn

Även avhämtning med släpkärra

FÖR PRIS

Maila oss eller ring

0705-15 69 99

0303-924 49

mikael.jonsson@mjetab.se
mjetab.se

SiOO:X

WOOD PROTECTION

Skydda mot naturen. Med hjälp av naturen.

Sioox är ett unikt och helt miljövänligt träskydd
som ger alla sorters trä ett högeffektivt skydd mot
alger, mögel och röta under oslagbart många år.

Med Sioox får du en dessutom en hållbar träyta
med snyggt silvergrå patina, precis som vackert
åldrat trä

Med lite enkelt underhåll håller den år efter år.

Läs mer på sioox.se

TRÄSKYDD SOM
HÅLLER UPP TILL
12år!

NATURLIGT SILVERGRÅ PATINA | SKYDDAR MOT
ALGER, MÖGEL & RÖTA | LENA, STICKFRIA YTOR
MILJÖVÄNLIGT | ENKELT UNDERHÅLL

KAMPANJ

Just nu kampanj på utvalda Contura kaminer!

SPARA 2 -, 3 - eller 4000:-

**Premodul skorsten
4000:- rabatt!**

Contura 520T Style

Contura 750

Visste du att moderna kaminer är
upp till 90% renare och 40% mer
effektiva än sina föregångare?
Bättre för både miljö och ekonomi!

NIBE GROUP MEMBER

Contura

Contura 510G Style

SPARA
upp till
8000:-

Eldabutiken Göteborg Centrum Marieholmsgatan 1 | tel 031-707 30 20
Skorstenspojarna Ekenleden 13 A | tel 031-27 01 18

Aktuella öppettider hittar du på vår webb:

www.eldabutiken.se

elda

Bli en vinnare med rätt uppvärmning. Just nu till kampanjpris!

Vi är stolta över att ha några av Sveriges bästa värmepumpar och att få vara en del av Sveriges fotbollslandslag. Heja Sverige! Just nu kan du göra en riktigt bra affär hos oss på CTC med fina rabatter på stora delar av vårt sortiment.

Läs mer på ctc.se/heja-sverige

GÖTEBORG: RADIATOR VVS AB, TEL. 0702-51 23 20, HAKAN.KOVACS@RADIATORVVS.SE

GÖTEBORG: SKÖLDSBERGS VVS AB, TEL. 0763-23 55 10, PEDER@SKOLDSBERGS.SE

KUNGSBACKA: NORDHALLANDS RÖR, TEL. 0702-63 38 82, NORDHALLANDSROR@GMAIL.COM

KUNGSBACKA: SANDÖ RÖR AB, TEL. 0300-206 07, INFO@SANDOROR.SE

LINDOME/MÖLNDAL: LÅNGEDRAGS VVS AB, TEL. 0739-62 53 13, INFO@LANGEDRAGSVVS.SE

MÖLNLYCKE: EFFEKTMONTAGE AB, TEL. 0735-24 02 44, WWW.EFFEKTMONTAGE.SE

VÄSTRA FRÖLUNDA: ENERGIRÅD NORDEN, TEL. 031-760 10 50, INFO@ENERGIRAD.NET

